

NIILIN KROKOTIILI

ELÄVÄ MUISTO MUINAISILTA AJOILTA

NIILIN KROKOTIILIIN LIITTYY PITKÄ LIUTA ERILAISIA NÄKEMYKSIÄ, KOKEMUKSIA JA ASEENTEITA. SITÄ ON VIHATTU, PALVOTTU, PELÄTTY SEKÄ METSÄSTETTY LÄPI IHMISKUNNAN LYHYEN HISTORIAN. NIILIN KROKOTIILI ON AFRIKAN KROKOTIILEISTA SUURIN JA LAAJIMMIN LEVINNYT. SITÄ TAVATAAN PÄIVÄNTASAAJAN MOLEMMIN PUOLIN, POISLUKUIEN MANTEREEEN POHJOISIMMAT OSAT JA ETELÄISIN KÄRKI.

TEKSTI JA KUVAT: HENRI VIITANEN

Maine ihmissyöjänä on yksi niistä tekijöistä, jotka ovat tehneet krokotiilista kuuluisan ja mystisen eläimen sekä aiheuttaneet pelkoa ihmisten keskuudessa. Vaikka kyseinen laji ei juoksekaan pitkin savanneja kädellisiä popsien, se tappaa vuosittain useita satoja ihmisiä. Täytyy kuitenkin muistaa, että nämä tapaukset ovat jokseenkin harvinaisia verrattuna muiden villieläinten aiheuttamiin onnettomuuksiin Afrikan mantereella. Terve kunnioitus krokotiilia kohtaan on kuitenkin syytä säilyttää. Usean matkamiehen silmissä krokotiili on vain vihreä uppotukkaa muistuttava olento, joka aurinkoisena päivänä vaivautuu hinaamaan itsensä hiekkapenkalle auringonlämöstä nauttimaan ja tarjoamaan valokuvaajalle tilaisuuden kuluttaa vaikka useammankin filmirullan. Todellisuudessa krokotiilien maailma ja

elintavat tarjoavat kiinnostuneille paljon ihmeteltävää.

HIRMULISKO

Valtaosa krokotiilien ravinnosta koostuu kaloista, mutta myös linnut ja nisäkkäät joutuvat niiden ruokalistalle. Krokotiilin poikanen aloittaa elämänsä hyönteisiä napsien, mutta siirtyy nopeasti sammakoita ja kaloja sisältävään ravintoon. Saaliin koko kasvaa krokotiilin mukana, mutta kalat pysyvät silti listaykkösenä. Krokotiilit ovat taitavia saalistajia ja toimivat myös ryhmänä. Koska vedenalaista elämää on vaikea taltioida sameassa vedessä, koostuu luontodokumenttien tarjonta vesirajassa tapahtuvista näytelmistä. Niilin krokotiilin suuresta koosta johtuen on saaliseläinten joukossa antiloopeja, leijonia ja joskus myös suuria puhveleita. Suuremmat nisäkkäät se tappaa hukut-

tamalla. Krokotiilin näyttävä hammaskalusto ei ole terävä, mutta suuren puruvoiman ansiosta se mahdollistaa pitävän otteen saaliista ja ruumiinpainoan hyväksi käyttäen krokotiili kiskoo saaliinsa veden alle. Jos ruoka ei satu maistumaan, voi tämä vaihtolämpöinen matelija olla syömättä jopa vuoden. Täysikasvuinen uros voi painaa yli tuhat kiloa ja elää satavuotiaaksi.

Jo ensisilmäys tähän alkukantaiseen luonnon ihmeeseen saattelee ajatukset miljoonien vuosien taakse. Eikä suotta, sillä tutkimustuloksiin vedoten on todettu, että krokotiilit ovat pysyneet lähes muuttumattomina viimeisen 200 miljoonan vuoden ajan. Krokotiilia kutsutaankin eläväksi fossiiliksi jopa tiedemiesten keskuudessa. Ihmissilmä ei siis valehtele. Dinosauruksista poiketen Niilin krokotiili voi suhteellisen hyvin tänäkin päivänä. Sen kiehtova ulkomuoto, herkkuna pidetty liha ja arvokas nahka ovat

Matalat hiekkapenkat, saarekkeet ja joentörmät ovat välttämättömiä krokotiilien elinalueilla, ja näille alueille kannattaa suunnata tiedusteluretkille ennen varsinaista metsästystä.

saaneet menneiden aikojen metsästäjät liikkeelle. Ihailun vastapainoksi niitä on myös vainottu ja tapettu mielin määrin ihmisuhrien ja pelkojen seurauksena. Krokotiilin surmanneita on pidetty sankareina ja paikalliset noitatorit ovatkin käyttäneet krokotiilista tehtyjä esineitä voimansymboleina ja taikakaluina. Nykyään rinnakkaiselo on hieman sujuvampaa, mutta tarinat elävät vieläkin.

TARKOIN VALVOTTUA METSÄSTYSTÄ

Krokotiilin metsästäminen on edelleen täysin mahdollista ja metsämies voikin halutessaan seurata edeltäjänsä jalanjälkiä kokien saman jännityksen. Trofeetta arvostetaan suuresti ja se käytetäänkin omiin tarpeisiin. Myyntituotteiden nahkat ja lihat ovat peräisin krokotiilifarmeilta. Krokotiilien metsästystä ja kauppaa valvotaan tarkasti, joten lajin tulevaisuus ei ole millään tavalla uhattuna kansainvälisten metsästäjien toimesta. Niillä alueilla, joille kaatolupia myönnetään, on elinvoimaiset krokotiilikannat. Yleisimmin metsästäjien saaliit ovat peräisin Zimbabwesta, Tansaniasta tai Mosambikista.

Metsästyksen suositellaan järeää suurriistakivääriä, sillä ensimmäisen laukauksen on oltava kuolettava ja lisäksi pysäyttävä. Toisin sanoen saalis on saatava pudotettua niille sijoilleen. Suuri kaliiperi ei ole oikotie onneen, vaan muun metsästyksen tavoin tarkka laukaus on avaintekijä. Kun metsästäjä hallitsee itsensä ja aseensa ja lisäksi pakettiin yhdistetään riittävän suuri kaliiperi, ovat edellytykset onnistuneelle jahdille olemassa.

Krokotiiliä ammutaan ainoastaan sen ollessa kuivalla maalla, mielellään muutaman metrin päässä vesirajasta. Laukaus sijoitetaan niskaan tai aivoihin. Yleisimmin laukaus ammutaan niskarankaan. Osuma tappaa eläimen välittömästi ja lisäksi niskaranka

tarjoaa hieman suuremman osuma-alueen aivolaukauksen verrattuna. Se antaa myös mahdollisuuden ampua useammasta eri kulmasta eikä myöskään turhaa arvokasta osaa trofeesta eli kalloa. Ns. vitalilaukaukset (keuhkot ja sydän) on syytä unohtaa. Tästä syystä ampumamatkat on pidettävä kurissa ja hakeuduttava tilanteeseen, josta ampuja pystyy varmasti sijoittamaan luotinsa noin tennispallon kokoiseen alueeseen.

Huonon osuman seurauksena krokotiilin voimakas häntä ja räjähtävä nopeus sinkoavat saaliin takaisin veteen silmänräpäyksessä. Näissä tapauksissa on vaikea lohduttaa ampujaa, sillä saalis menetetään mitä suurimmalla todennäköisyydellä. Varmistuslausekaus tai laukaukset on viisasta ampua. On huomattavasti järkevämpää käyttää yksi luoti liikaa kuin liian vähän.

Metsästyksen menetelmiä on erilaisia. Pääpiirteittäin ne voidaan nimetä joko kyttyäys- tai hiivintäjähdiksi. Niiden eri variaatiot vaihtelevat alueen asettamien ehtojen ja ammattimetsästäjän mieltymysten mukaisesti. Päämäärä on kuitenkin aina sama: ampua alueen suurin uros. Täysimittainen uroskrokotiili on valtava ilmestys, mutta sen saaminen ei ole itsestään selvyyttä. Krokotiilien koko vaihtelee eri metsästyksalueiden ja maiden välillä. Ei vielä riitä, että alueella esiintyy ”jättiläisiä”, sillä kyseiset yksilöt täytyy saada nousemaan rantapenkalle asetetulle haaskalle tai ne täytyy yllättää auringonpaisteesta makaamasta.

METSÄSTYS KYTTÄÄMÄLLÄ JA HIIPIMÄLLÄ

Krokotiilijahteja koskevat normaalit nyrkissäännöt. On tunnettava alue sekä eläinten elintavat. Ennakkoon tehty työ sekä metsästäjän kokemus vaikuttavat oleellisesti jahdin loppu-

Krokotiili on erittäin kookas eläin, joten sen siirtämiseen ja kuljettamiseen on oltava asianmukaiset välineet.

tulokseen. Krokotiilit viihtyvät hitaasti virtaavissa joissa ja järvisissä. Matalat hiekkapenkat, saarekkeet ja joentörmät ovat välttämättömiä krokotiilien elinalueilla. Niihin ne kaivavat pesänsä ja auringon paistaessa krokotiilit nousevat niiden päälle päivää paistattelemaan. Näiden paikkojen läheisyyteen on hyvä tehdä tiedusteluretkiä ja etsiä suurinta urosta. Tiedusteluretket ovat jahdin järjestäjän heiniä ja ne on syytä hoitaa etukäteen.

Kun jahti aloitetaan, alueelta voidaan etsiä sopiva paikka haaskalle tai lähteä hitaasti kävelemään jokien varsia. Mikäli päädytään haaskapyyntiin, haaska asetetaan joenpenkalle useiden metrien päähän rantaviivasta. Tarkoituksena saada krokotiili nousemaan haaskalle koko pituudeltaan ja lisäksi saada vielä muutama metri hännän ja veden väliin. Nämä seikat ovat tärkeitä koon arvioimisessa sekä toimivat ”vakuumuksena” siinä tapauksessa, että krokotiili pystyy liikahtamaan vielä osuman jälkeen. Liian kauksen toimivan. Krokotiili on vahvimmillaan vedessä eikä nouse kauaksi rantaviivasta.

Mitään yksittäistä lajia on tarpeetonta nimetä haaskatarpeista puhuttaessa, mutta lihakimpaleen on oltava tarpeeksi suuri, jottei se repeydy heti ensi puraisulla. Haaskalle voi nousta yhtä aikaa useita yksilöitä. Jos ennen krokotiilijahtia on kaadettu puhveli tai virtahepo, saa näistä paksunahkaisista eläimistä loistavat tarpeet haaska varten. Haaskapyynti antaa mahdollisuuden raivata ampumalinja, rakentaa näkösuoja sekä mitata ampumamatka jo etukäteen. Näin ampuja voi kohdistaa aseensa ja harjoitella juuri oikealta etäisyydeltä. Tämä tuo

Krokotiiliä ammutaan niskaan tai aivoihin sen ollessa kuivalla maalla. Niskaranka tarjoaa hieman suuremman osuma-alueen aivolaukaukseen verrattuna.

varmuutta itse metsästyksentilanteeseen, jossa tieto minimaalisesta virhemarginaalista asettaa oman jännityksensä ampumatilanteen tarjoamaan ”vapinan” päälle. Usein asetetaan naru kahden tapin välille, jolloin narun tarkoituksena on helpottaa mittaamista/arviointia. Naru asetetaan haaskan ja ampumasuojan väliin, jotta haaskalle nousee krokotiilin pituutta voidaan verrata siihen.

Joenpenkoilta voidaan kytätä krokotiilejä myös ilman haaska. Alueella elävät yksilöt käyttävät usein samoja hiekkasaarekkeitä tai joenpenkkoja. Haaska tosin tehostaa toimintaa ja saa useamman yksilön ampumaetäisyydelle lyhyemmässä ajassa. Tästä syystä haaskan käyttö on hyvin yleistä ja suosittua.

Istumista välttelevä metsästäjä voi lähteä hakemaan saalista kävellen. Hiivintäjähdissä maisemat vaihtuvat. Jotkut kokevat sen haastavampana ja mielekkäämpänä metsästyksimuotona ja jahtiin saattaakin kuluu useampi päivä. Joen rantaa edetään rauhalliseen tahtiin ja välillä pysähdytään kiikaroimaan rantaviivaa sekä hiekkasaarekkeitä. Äänettömyys on valttia ja tuulen suunta on myös otettava huomioon. Krokotiilin näkö-, kuulo- ja hajuaistit ovat hyvät ja lisäksi se aistii myös maan värähtelyn helposti. Soittelon on siis turha lähteä sotaan.

KROKOTIILIN METSÄSTYSTÄ A LA BAHATI

Tämän vuoden elokuussa Bahatin metsästyksalueelle Mosambikiin suuntasi pieni ryhmä metsästäjiä. Joukon vahvistuksena oli ”Pohjoisen laki” eli em. dokumentista tuttu käsivarren vallesmanni Ossi Hyvönen. Ryhmän pääkohteeksi olivat asettuneet puhve-

lit. Ennakkoon oli kuitenkin suunniteltu, että jos se osio jahdistaa saa onnellisen päätöksen määräaikaan mennessä, suuntaamme kohti krokotiilijokea. Metsästäjät hoitivat ampujan tehtävät suolla sen verran mallikkaasti, että kahden suoalueella vietetyn päivän jälkeen nylkemispaikalla makasivat kolmen puhvelin sarvet kaikkien ihmeteltävänä. Puheenaiheet siirtyivät krokotiiliin ja kävimme tiiviin keskustelun alueen omistajan Johan Strashaimin kanssa. Johan oli palannut lentokoneellaan takaisin leiriin samana aamuna ja kotona käydessään tarkistanut, että lupia krokotiilin kaatamiseen oli edelleen vapaana.

Palikat alkoivat asettua paikoilleen. Suunnitelmamme oli lähteä etsimään krokotiiliä suurelta Sambesi-joelta. Päivät olivat kuluneet kuitenkin niin vauhdikkaasti muiden jahtien kanssa, että Sambesijoen retkeen meidän päivämme eivät enää riittäneet. Leiristä Sambesille siirryttäessä mukaan pakataan teltat ja muut majoittumisvälineet, jolloin yö tai kaksi vietetään joen rannalla. Lyhyen miettimisen jälkeen ammattimetsästäjä Hugo Mynhardt totesi, että hän tietää tarkalleen mihin me lähdemme.

Huomattavasti Sambesi-jokea lähempänä sijaitsee pieni hiljaa virtaava joki, jonka rehevät rannat ja suuret kalaparvet tarjoavat krokotiileille mieluisan elinympäristön. Pari viikkoa aiemmin Hugo oli asiakkaansa kanssa samoilla rannoilla krokotiiliä etsimässä. He saivat saaliinsa, mutta eivät sitä suurinta eläintä, jonka he olivat joenrannalla nähneet. Ossi oli valmis kuin partiopoika. Aamulla meillä oli vielä aikaa tarkistaa, että välineet ja miehet olivat kunnossa.

Krokotiilijahtiin ei tarvitse kiirehtiä ennen kuonlauhua. Vähän ennen puoltapäivää on hyvä aloittaa, koska päivä on ehtinyt lämmentä ja aurinko asetua metsästäjien puolelle. Ainoat huolenaiheemme olivatkin taivaalle kerääntyvät pilvet, jotka peittivät

Krokotiilista käytetään sekä herkullisena pidetty liha että nahka.

taakseen auringon, jonka säteitä tarvitsimme jahdin onnistumiseksi. Pilvisenä päivänä krokotiilit eivät nouse joenpenkoille makaamaan ja ampumatilanteeseen ei mahdollisuuksia tarjoutu.

Tätä aamua edeltäneet päivät olivat säältään vaihtelevia ja päätimme aloittaa matkamme kohti jokea. Vietimme pari tuntia Land Cruiserin lavalla keikkuen. Matkan varrella huomasi Ossin jo siristelevän silmiään. Luontoäiti asettui puolellemme ja pyyhkäisi pilvet pois taivaalta. Jäljittäjäme Williamo on asunut metsästyksalueella koko ikänsä ja tunsii jokaisen metrin joesta. Hänen tietoihinsa oli siis meillä uskomisen. Lyhyt yhteinen historiamme olikin jo osoittanut, että hänen niskansa ei ole mitään syytä asettaa edes epäilyksen aihiota. Usein jäljittäjät ovat taka-alalla tarinoissa ja eivät välttämättä edes esiinny kaatokuviissa, mutta todellisuudessa ilman heitä ei metsästyks useinkaan olisi muuta kuin kuntoliikuntaa.

Hugo pysäytti auton ja hyppäsi ulos ohjaamosta. ”Ossi, ota kiväärisi, nyt on aika ampua krokotiiliä”, Hugo tuumasi. Tuttu naurunremakka ympäröi jälleen autoamme. Suuntasimme aukean yli kohti jokea. Se oli todella kapea ja rannoiltaan tiukan kasvillisuuden peitossa. Pelin henki selvisi pian: rantaa oli käveltävä aivan äännettömästi. Muutaman askeleen välein pysähdyimme ja kiikaroimme jokea sekä sen rantapenkkoja. Ranta oli täynnä puista pudonneita lehtiä ja risuja, joten joka askelelle oli etsittävä paikkansa. Välillä joki muuttui leveämmäksi ja suvannoissa hyppi kaloja yhtenä. Nälkään tämän rapakon rannalla ei ainakaan tarvitsisi kuolla. Linnut lauloivat äänekkäästi ja katseltavaa riitti. Kaikkea muuta löytyi, mutta ei ainuttakaan krokotiilia. Puolentoista tunnin kuluttua Hugo sanoi, että suuntaamme takaisin autolle. Jostain syystä joen krokotiilit lymysivät rantapuskien oksien alla ja muun kasvillisuuden seassa.

Krokotiilien metsästystä valvotaan tarkasti, ja niillä alueilla, joille kaatolupia myönnetään, kannat ovat vahvoja.

Autolle kävellessämme ohitimme pari vanhaa betonirakenteista rakennusta. Näytti siltä kuin ne olisivat pudonneet taivaasta ja täysin väärään paikkaan, johonkin Beiran ja Tansanian rajan väliseen maastoon. Hugo kertoi, että puunhakkaajat olivat tehneet nuo mökit tukikohdakseen joskus 1900-luvun alkupuolella. Myöhemmin sodan aikana niitä käyttivät armeijan joukot. Tämän todistivat sadat luodinreiät mökkien seinissä. Paikka oli kaunis, mutta rakennelmat eivät jotenkin sopineet sinne. Hugo kertoi, että saapuessaan alueelle metsästämään 90-luvun loppupuolella myös he käyttivät paikkaa leirinään, mutta koska sijainti oli liian kaukana riistarikkaista alueista, he hylkäsivät kunnostusajatukset ja rakensivat kokonaan uuden leirin. Tämän historian oppitunneksen aikana olimme kävelleet jo takaisin autolle.

Vaihdimme paikkaa ja päätimme nauttia kevyen kenttälounaan. Jäljittäjät suoriutuivat ruokatunnistaan meitä nopeammin ja ehdottivat, että he lähtevät tekemään tiedusteluretken krokotiilien levähdyspaikoille. Tämä sopi meille. Ruokaillessamme Hugo kertasi Ossille jahdin kulkua ja sitä, miten hänen pitää toimia ampumatilanteessa. Hän korosti varmistuslaukauksen tarpeellisuutta ja kertoi esimerkin alueella tapahtuneesta krokotiilinmetsästyksestä, jonka lopputulos aiheuttaa edelleen unettomia öitä.

Naapurin ammattimetsästäjä suuntasi joelle asiakkansa kanssa. He tekivät työnsä ja löysivät todella suuren krokotiiliuroksen joenpenkalta. Asiakas ampui krokotiilia ja jättiläinen merkkasi osuman jääden niille sijoilleen. Onnellinen asiakas sai ansaitsemansa taputukset olkapäällensä ja miehet siirtyivät ihastelemaan valtavaa saalista. He kaivoivat kamerat laukuistaan ja asiakas asettui krokotiilin taakse poseeraamaan. Ammattimetsästäjä laski kiväärinsä sivuun ja asettui kyykkyyntä ottaakseen näyttäviä kaatokuvia. Yhtäkkiä krokotiili potkaisi itsensä liikkeelle ja syöksyi kohti jokea. Asiakas ponkaisi itsensä vaistomaisesti taaemmaksi. Häätäntynyt ammattimetsästäjä hyppäsi kiinni krokotiilin häntään pitääkseen sen

kuivalla maalla ja karjui jäljittäjää tuomaan kiväärinsä. Silmänräpäyksessä krokotiili heilautti häntäänsä ja ammattimetsästäjä laskeutui hetkeä myöhemmin usean metrin päähän. Hämmästyksestä laajentuneet silmäparit seurasivat hölmistyneenä, kuinka pitkä vihreä hahmo liukui veden alle. Kaksi kuukautta myöhemmin kalastajan pyydykseen tarttui suuren krokotiilin kallo, jonka he epäilivät kuuluvan kyseiselle yksilölle.

Ruokataukomme katkesi nopeasti, kun näin jäljittäjäme juoksevan aukean yli meitä kohti käsillään viuhoten. Kenellekään ei jäänyt epäselväksi, että he olivat löytäneet jotain. Hengästynyt ystäväme kertoi, että pienen savisaarekkeen päällä makaa suuri krokotiili. Eväsleivät lensivät takaisin laatikkoon ja askel oli 10 senttiä normaalia pidempi, kun retkikuntamme kiiruhti kohti joen ranta. Nyt osasimme hidastaa tahtia oikeaan aikaan, koska Williama tiesi tarkalleen, missä krokotiili oli makaamassa.

Maasto muuttui entistä tiheämmäksi ja Williama ilmoitti, että matkaa olisi enää sata metriä. Hiivimme hiljaa. Kasvojen ilmeistä pystyi päättelemään, että vitsit oli syytä säästää myöhemmäksi. Pitkän heinän seasta koko joenuomaa oli vaikea havaita, vaikka se oli enää parinkymmenen metrin etäisyydellä. Tuuli puhalsi puuskittain voimakkaasti. Olimme suoraan tuulen alapuolella, joten krokotiilin tarkka hajuaisti ei pystynyt meitä paljastamaan. Pidimme lyhyen juttutuokion. Hugo kertasi vielä oikean osumakohdan ja neuvoi ampumaan krokotiilia niskaan. ”Ammu viisi senttiä sen hymyn taakse, silloin katkaiset niskan, ja jatka ampumista niin kauan kunnes pyydän lopettamaan”, Hugo neuvoi. Ossi nyökkäsi.

Kauhukertomus naapurin jahdistista oli tuoreessa muistissa, joten vastaväitteitä ei esitetty. Viimeiset metrit etenimme todella varovaisesti. Viimein Ossi oli tarpeeksi lähellä joenpenkkaa ja he nousivat hitaasti seisomaan. Yli nelimetrisen krokotiili makasi suu auki vajaan 15 metrin päässä. Silti sen havainnointi oli vaikeaa. Ossi etsi eläintä silmiinsä väärästä

paikasta. Korkea heinä esti näköyhteyden. Kurottaminen heinien yläpuolelle on aina riski, sillä lyhyeltä etäisyydeltä krokotiili havaitsee liikkeen helposti. Krokotiili oli tällä välin sulkenut myös suunsa, joten kidan vaalea väri ei iskenyt silmään. Viimein kiväärin piippu kääntyi päättäväisesti ja tiesin, että Ossi löysi krokotiilin tähtäimeensä. Ristikkoon löytyi ensimmäisenä silmä ja sen alapuolelta leveä hymy.

Williamo seisoi aivan ampujan selän takana, 150 prosenttisesti hengessä mukana. Sekunnit venyivät. Kun ristikko rauhoittui mairean hymyn taakse, Ossi puristi liipaisinta. 375:n jyrähdys rikkoi hiljaisuuden, linnut singahtivat kiljuen siivilleen. Tyhjä hylsy lensi patruunapesästä ja lukko työnsi uuden tilalle. Varmistuslaukaukset kajahtivat. Viimeinen laukaus sulki krokotiilin leuat tiivisti, mutta hymy ei häipynyt. Krokotiili makasi hievahtamatta paikallaan. ”Vanha jättiläinen on nurin!” Hugo karjui.

Lähestyimme krokotiilia kiväärin ampumavalmiina. Osumat olivat oikeassa paikassa ja ensimmäinen laukaus oli katkaissut rangan. ”Tämä oli yksi elämäni mahtavimmista kokemuksista”, Ossi laukoi. Ilme todisti, että mies ei valehdellut. Hymy oli leveämpi kuin krokotiililla.

Oma projektinsa oli eläimen lastaus auton lavalle; lähes tonnin painoinen matelija kun tosiaan painaa lähes tonnin. Kainalossa sitä ei pysty kantamaan. Jo pienikin liikuttaminen oli toivotonta. Nyt joutui Toyota tulikasteeseen. Pienimmät puut katkeilivat, kun Hugo ohjasti ajokkiaan läpi kasvuston. Viimein auto oli niin lähellä, että kuormaliinon ja vinnin avulla saimme hinattua krokotiilin kuivalle maalle. Williama kiipesi puuhun ja heitti liinat oksan yli, sitten toinen pää vinnisiin ja toinen saaliin ympärille. Hugo peruutti autoa ja matelija aloitti matkansa kohti korkeuksia. Hännän vielä lojuessa maassa parikymmentä senttiä paksu oksa katkesi kuin tulitikku. Seurasii uutintayritys ja viimein koko komeus oli lastattu lavalle. Matka kohti leiriä alkoi ja nyt lavalla keikkui ryhmä hymyileviä miehiä. □